

Innhold

Forord	11
Kapittel 1	
Å undersøke bærekraftig utvikling i samarbeid med barnehage og skole	13
<i>Marianne Maugesten og Kari Spernes</i>	
Samarbeidsprosjekter i barnehage og skole	13
Praksisfeltet	14
Forskerrollen	14
Progresjon i utviklingsarbeidet	15
Etsiske betraktninger	15
Datainnsamlingen	16
Bærekraftig utvikling	16
Kapitlene i denne antologien	18
Litteratur	21
Kapittel 2	
Motstandsbevegelser på en småbarnsavdeling. Å gi rom for de yngste barnas motstandskraft i en bærekraftig barnehage	22
<i>Beate Lund og Merete Ellen Lunde</i>	
Bærekraft og demokratiske prosesser i barnehagen	23
Tidligere forskning på feltet og vårt bidrag	24
Teoretiske innganger	24
Å forske gjennom aksjoner	27
Metodiske tilnærminger	29
Funn og diskusjoner om motstandsbevegelser på en småbarnsavdeling	30

Å gi rom for de yngste barnas motstandskraft – er det bærekraftig?	38
Litteratur	38
Kapittel 3	
Personalets betydning i arbeidet med kritisk tenkning i barnehagen	41
<i>Ane Linn Dahl-Nielsen og Anne Grete Lindahl</i>	
Kritisk tenkning	42
Pedagogisk dokumentasjon – se tid som en verdifull mulighet	43
Aksjonsforskning	45
Hva fortalte personalet?	49
Diskusjon	52
Avslutning	55
Litteratur	56
Kapittel 4	
Skal vi snakke om hudfarge? Et bærekraftsprosjekt med bildebøker i barnehagen	58
<i>Kari Spernes, Kjersti Berggraf Jacobsen og Joyelyne Von Hof</i>	
Begrepsbruk og virkelighetsforståelse	60
Samarbeidsprosjektet i Fiolveien barnehage	62
Barnas stemmer	67
Barnas stemmer i lys av tidligere forskning	71
Viktigheten av at hudfarge tematiseres i barnehagen	73
Litteratur	74
Kapittel 5	
Nyanser av brun. Analyse av en bildebok lest i et samarbeidsprosjekt i barnehage	77
<i>Camilla Häbler</i>	
Et omriss av forskningsfeltet	78
Tilnærming, metode og bildeboka som studieobjekt	79
Posisjonering og perspektiver på mangfold	80

Mangfold i innhold og form	81
Rom for mangfold, mulighet for nyansering	89
Utblick	91
Litteratur	91

Kapittel 6

«Bærekraftsmål i litteraturen, okei». Lærerstemmer om litteraturarbeid og bærekraftig utvikling	94
<i>Camilla Häbler og Marion Elisenberg</i>	
En barnelitterær inngang til bærekraftsmålene	95
Litteratursamtalers potensial, noen teoretiske anslag	96
Lese kritisk og delta i dialog – et blikk på forskningsfeltet	98
Studiens kontekst og metodiske tilnærminger	99
Hva fant vi, og hvordan kan vi forstå det?	102
Å skape flerstemmige rom i litteraturundervisningen	104
Syn på lesing og litteraturundervisning – noen avsluttende betragtninger	108
Litteratur	109

Kapittel 7

«Ikke ordentlig fattigdom». En analyse av litteratursamtaler om fattigdom	111
<i>Ragnhild Louise Næsje og Jessica Pedersen Belisle Hansen</i>	
Fattigdommens relevans i norsk sammenheng	112
Litteratursamtalens muligheter	113
Mat som klassemarkør i litteraturen	115
Data og metode	115
Analyse	118
Diskusjon	125
Litteratur	127

Kapittel 8

Resirkulering, et bidrag til bærekraft. Gjenvinning av flasker, en innfallsport til å arbeide med multiplikativ tenkning 129

Pål Espen Olvik Jom og Stein Arnold Berggren

Teori	131
Metode	134
Resultat og diskusjon	140
Oppsummering	143
Litteratur	144

Kapittel 9

Utvikling av kritisk tenkning i matematikk gjennom arbeidet med FNs bærekraftsmål 147

Marianne Maugesten, Kari-Anne Bjørnø Rummelhoff

og Natalia Bredrup

Teori	149
Hva slags datamateriale har vi, og hvordan samlet vi det inn?	152
Hva datamaterialet forteller oss	158
Diskusjon	163
Avsluttende kommentarer	165
Litteratur	166

Kapittel 10

Kritisk tenkning som et grunnlag for bærekraftig utvikling i skolen 168

Anne Grete Lindahl og Ane Linn Dahl-Nielsen

Kritisk tenkning	170
Praksisarkitekturer	171
Samarbeidsprosjekt	171
Hva fortalte lærerne?	175
Diskusjon – Hvordan kan dette forstås i lys av praksisarkitekturer?	179
Avslutning	183
Litteratur	183

Kapittel 11

«Oi, akkurat sånn har vi hjemme også!» Elevers muligheter til å lære om ansvarlig forbruk og produksjon i kunst og håndverk 186

Marianne Andreassen og Harald Eivind Moe

Læreplanen gir muligheter for undervisning i bærekraftig utvikling i kunst og håndverk 187

Ny kunnskap om lokal keramikkproduksjon inspirerer til ny undervisning 189

Forskning om design for bærekraft og økoliteracy i faget kunst og håndverk 190

Metode 193

Resultater 197

Hvordan ga undervisningsopplegget i keramikk elevene kunnskaper om bærekraft, spesielt rettet mot ansvarlig forbruk og produksjon? 199

Oppsummering 203

Litteratur 204

Kapittel 12

Alt håp er ute! Uteskole som bærekraftig undervisningspraksis 206

Heidi Stenbock-Haakestad

Teori 207

Autoetnografi – en metode for det mangfoldige 209

Resultater og diskusjon 214

‘Skole-utenfor-skolen’ som et viktig supplement til klasserommet 221

Litteratur 222

Kapittel 13

Læreryrket er ikke for pingler! Refleksivitet som verktøy for utvikling av en mer bærekraftig lærerrolle 226

Heidi Stenbock-Haakestad og Sandra Fylkesnes

Hva er sagt om en bærekraftig lærerrolle? 228

Hvilke teoretiske briller har vi brukt? 229

En metode som inviterer til utsikt og innsikt 230

Narrativer og diskusjon	234
Å bidra til utviklingen av en bærekraftig lærerrolle er et felles ansvar	240
Litteratur	241
Kapittel 14	
Bærekraftig utvikling og LK20. Engelsklæreres fortolkning av læreplanen	245
<i>Sonja Nygaard-Joki og Cecilie Olandersson</i>	
Forskning om læreres praksis og læreplanforståelse	246
Kritisk literacy som teoretisk rammeverk	247
Metode	249
Resultater	253
Diskusjon	256
Avslutning	259
Litteratur	259
Kapittel 15	
Samarbeidsprosjektene – mulighet for endringer i barnehage og skole	262
<i>Marianne Maugesten og Kari Spernes</i>	
Litteratur	267
Forfatteromtaler	268
Stikkordregister	273